

Comença el centenari de Vinyoli, el poeta entre la realitat i el desig

L'autor de 'Domini màgic' pren el relleu de l'any Salvador Espriu

JOSEP MASSOT
Barcelona

El centenari de Joan Vinyoli marcarà l'any poètic oficial a Catalunya, amb un programa coordinat per Jordi Llavina i amb l'objectiu de fer popular la seva obra. Joan Vinyoli, nascut el 3 de juliol del 1914 al passeig de Gràcia 117, va beure del romanticisme alemany (Hölderlin, Rilke, Trakl) i de l'existencialisme per construir una poètica del desassossec entre el desig i la vivència, la indigència i la plenitud, amb la naturalesa com a referència.

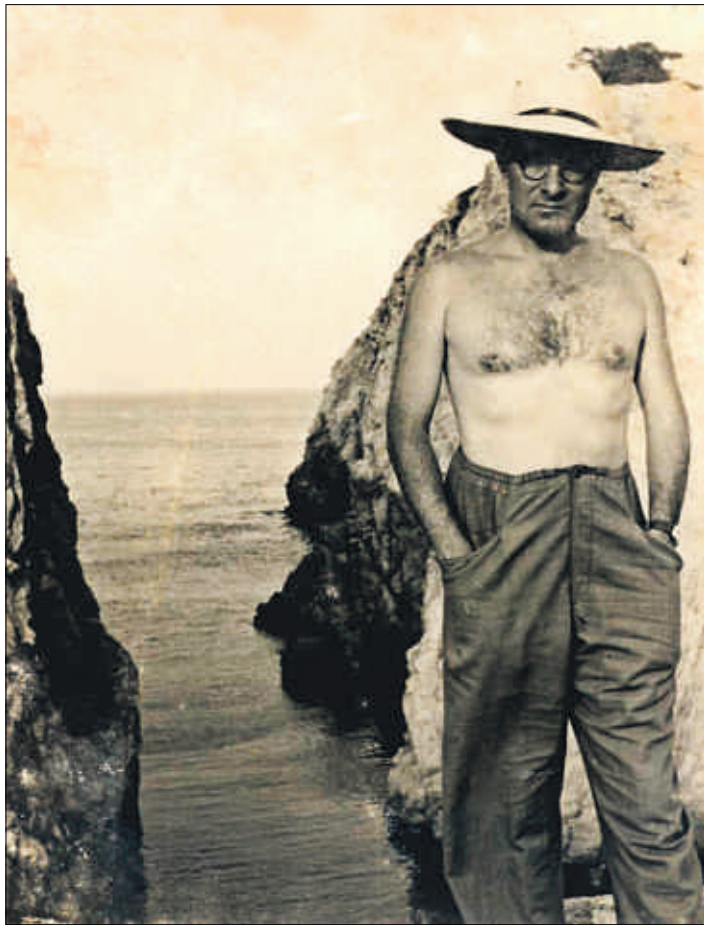
La mort del seu pare, quan Vinyoli tenia quatre anys, va deixar la família en la penúria econòmica. El futur poeta va estudiar comerç i als 16 anys va entrar a treballar a l'editorial Labor, on es va jubilar el 1979. Alumne dels jesuïtes de Casp, va deixar les creences religioses, després d'un tortuós període de dubtes interns. Rilke, primer, i després l'apadrinament de Carles Riba -anava a la seva tertúlia amb Roselló-Pòrcel i Joan Teixidor-, el van influir decisivament als inicis. O, com ell mateix deia, quan es va deixar arrossegar "pels cavalls de la poesia".

Quan decideix separar-se d'un dels seus amors escriu una frase que el defineix: "Alguna cosa, com una malaltia, m'impulsava a

ELS PRINCIPALS ACTES DEL CENTENARI

Una casa per a la poesia

■ Un simposi internacional, que tindrà lloc al desembre, un festival de poesia i una obra de teatre encara per definir protagonitzaran el centenari Vinyoli, que tindrà una pàgina web monogràfica i se'n difondrà l'obra també a les escoles. El conseller Mascarell va recordar durant la presentació que Espriu li va dir a la vídua de Vinyoli que donaria tota la seva obra per un vers del seu marit. L'Any Vinyoli tindrà l'acte central el 3 de juliol, quan s'inaugurarà a Santa Coloma de Farners, on el poeta va passar els estius de la seva infantesa, l'Espai Vinyoli a la Casa de la Paraula, com a centre d'estudi. En aquesta localitat se celebrarà el Festival de Poesia Domini Màgic, amb Maria del Mar Bonet i Perejaume. A més, hi haurà una lectura poètica subterrània a l'estació de ferrocarril de la plaça Catalunya de Barcelona durant el 23 d'abril, i se'n reeditarà la poesia completa.

Joan Vinyoli (1914-1984) a Aigua Xelida

fugir de tot el que és estable i dona repòs. No he fugit prou encara". Un fragment de Rilke, traduït per ell, podria explicar la seva poètica: "Els versos no són, com la gent es pensa, sentiments (se'n tenen prou, de jove), són experiències. Per fer un sol vers cal haver vist moltes ciutats, homes i coses, cal conèixer els animals, s'ha d'haver sentit com volen els ocells i saber els moviments que fan les flors al matí. Cal tenir records de moltes nits d'amor, cap igual que una altra, records de crits de dones a punt de parir, i records de dones tendres, blanques, adormides... Però també cal haver fet companyia als moribunds i haver estat assegut al costat dels morts en la cambra amb la finestra oberta i els sorolls com martellades. I tampoc no n'hi ha prou que es tinguin records. S'ha de ser capaç d'oblidar-los, quan

■ "Sigues fidel a les petites coses", deia el poeta que va unir romanticisme i existencialisme

n'hi ha massa, i s'ha de tenir prou paciència per esperar que tornin. Perquè els records de debò no són aquestes coses. Només quan esdevenen sang dintre nostre, mirada i gest, records sense nom, indistingibles de nosaltres mateixos". "Sigues fidel a les petites coses", deia. A favor seu tenia la "paraula encesa" per buscar en la foscor el que s'hi amaga i conformar-se amb ser "el fosc ocell de l'alba". "No moriré de cap angouxa ardent / si visc perdent-me, sempre enamorat".●

Tres novel·les reinventen la biografia i el museu de Salvador Dalí

JOSEP PLAYÀ MASET
Barcelona

Vida secreta, l'autobiografia de Salvador Dalí, sembla una novel·la, tant per alguns episodis deliciosament delirants com pels records onírics i intrauterins amb què esquitxa la narració. No és estrany per tant que la seva vida després de l'interès dels escriptors i ara mateix conflueixen fins a tres no-

vel·les al voltant del món dalinià. L'última publicació ha estat *Dalí corpore bis sepulto* (Dalí, dues vegades enterrat), una novel·la de l'escriptor i periodista M.R. Tornadijo (Saragossa, 1958) que relata el presumpte robatori del cadàver de Dalí al museu de Figueres per traslladar-lo a la cripta de Gala, al castell de Púbol. L'autor parteix d'un fet real, la campanya que ell mateix va inici-

ar (a partir d'una carta al director publicada en aquest diari el 9/11/1989) perquè Dalí fos traslladat a Púbol, ja que considerava que aquesta era la seva voluntat. La campanya, no cal dir-ho, va fracassar, però almenys en la presentació de l'obra a Girona i Barcelona ha comptat amb la presència de Lali Bas Dalí, filla de Montserrat Dalí, cosina del pintor, que és el parent més proper.

Des de fa unes setmanes es troba també a les llibreries una altra novel·la, amb una estructura més complexa i elaborada, titulada *Els fantasmes de Dalí* (Ed. Columna). L'autor és l'escriptor i filòleg Xavier Gual (Barcelona, 1973), que ha construït una trama en la qual es barregen les paranoies del pintor en un thriller psicolò-

REFERÈNCIA

Relat inspirat en Ángeles Santos

■ Un dels últims artistes que han inspirat una novel·la ha estat Ángeles Santos Torroella, morta l'any passat. L'escriptora i poetessa Rosa Font Masot (Sant Pere Pescador, 1957) va guanyar a finals de gener el premi Llorenç Villalonga amb *La dona sense ulls*, que narra la història d'una jove pintora anomenada Eugènia Duran, originària també de Portbou.

gic en què apareix el germà mort de l'artista. L'altre Salvador Dalí va morir nou mesos abans que naixés el pintor, però en la novel·la va sobreviure i va tenir un fill.

A finals del passat mes de gener, Josep Torrent (Bellcaire d'Empordà, 1956) va guanyar el premi Memorial Agustí Vehí de novel·la negra amb *La sang és més dolça que la mel* (encara no publicat), que explica la investigació dels Mossos d'un intent de robatori al museu Dalí fet per una banda d'albanokosovars, que podria estar relacionat amb l'assassinat d'un dels vigilants del centre. *Robatori al museu Dalí* ja va ser el títol d'una altra novel·la, de Luis Campo Vidal, publicada fa tres anys.●

FUNDACIÓ FOTO
COLECTANIA

Julián Romea, 6
08006 Barcelona
www.colectania.es

Fundació FOTO COLECTANIA i SONY organitzen la 3ª edició del Premi de Fotografia SONY per als alumnes de les escoles de fotografia: GRISART, IDEP, IEFC i USP-CEU.

La temàtica del premi gira al voltant de l'obra de Danny Lyon i la fotografia documental.

Entrada gratuïta. Aforament limitat.

SONY

© Danny Lyon / Magnum Photos, cortesia Edwynn Houk Gallery, Nova York

Avui a les 19.30h.

PREMI SONY
D'ESCOLES DE FOTOGRAFIA
«Fotografia documental»

Foto-projecció dels finalistes i nomenament del guanyador.

Col·labora

LAVANGUARDIA